

Lausunto

28.09.2018

Asia: VM183:00/2017 ja VM/1631/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

2. Arvionne lukuun 2 Nykytila

-

3. Arvionne lukuun 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Lakiesityksen tavoitteet ovat kannatettavia ja myös se, että nykyistä vanhentunutta lainsäädäntöä muutetaan ajan tasaisemmaksi sekä lain myötä digitaalisuus ja yhteentoimivuus paranee.

Tiedonhallintaan liittyvä järjestämisvelvollisuus tiedonhallintayksiköissä ja johdon vastuut ovat selkeä.

Tiedonhallintamalli ja tiedonhallintamallin muutossuunnitelma on hyviä, mutta tulevat vaatimaan resursointia niin henkilötasolla kuin taloudellisesti. Tietohallintamallin soveltamisaika tuntuu olevan melko lyhyt vaatimukseen nähden eli on 12 kk lain voimaantulosta. Lain vaatimusten täyttämiseen tarvittaneen lisää siirtymäaika.

Kannatettavaa myös, että VM:ltä on pyydetty lausunto tiedonhallinnan muutossuunnitelmasta, silloin kun vaikutus valtiontalouteen ylittää 1 M €.

Tiedonhallintakartta kaikkien toimijoiden nähtävillä on hyvä asia ja sinällään se lisää yhteentoimivuutta ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Toisaalta tulee huoli, siitä miten tällainen kokonaisuus hallitaan ja myös tähän liittyvä turvallisuusnäkökulma eli tämä vaatinee tarkennusta.

Tiedonhallintalautakunta koostettuna useista eri toimialojen toimijoista on varmasti hyvä, mutta onko se tehokas tapa toimia jää nähtäväksi.

5. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 1 yleiset säännökset (pykälät 1-4 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

6. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 2 Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus (pykälät 5-9 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

7. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 3 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen (pykälät 10-12 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

8. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 4 Tietoturvaluisuus (pykälät 13-18 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

13 § Henkilöstön ja palveluntuottajien luotettavuuden varmistaminen

Tämä ok, tehty turvallisuukselvityslain mukaisesti.

14 § Tietoaineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvaluisuus

- elinkaari tietoaineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvaluudessa
- riskien tunnistaminen ja mitoittaa tietoturvaluustoimenpiteet riskiarvioinnin mukaisesti
- tilanteenseuranta
- julkinen ja salassapidettävä tietosisältö voidaan erottaa
- asianmukaiset tietoturvaluustoimenpiteet

Turvaluisuuden näkökulmasta näyttää tietoturvaluisuuden vähimmäistason määrittely jääneen vähäiselle. Kohdassa 3 Esiityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset / 3.3 Keskeiset ehdotukset ja sieltä kohta ; Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset, on mainittu muun muassa, että tietojen käsittelyn vaatimukset perustuisivat tietoturvaluutta koskeviin vähimmäisvaatimuksiin sekä riskiperusteiseen arviointiin ja siihen perustuvaan toteuttamistapaan. Vähimmäistason vaatimusten osalta olisi hyvä tehdä tarkennusta.

15 § Tietojen siirtäminen tietoverkossa

- salattu tai muu suojattu tiedonsiirtoyhteys
- vastaanottajan varmistaminen

Tietojen siirtäminen tietoverkoissa eri toimijoiden välillä on hyvä asia, johon vaikuttavat tiedonhallintayksikön velvollisuudet, tiedonhallintamalli ja yhteinen tiedonhallintakartta sekä sen toimivuus pl. turvaluokiteltavat asiat.

16 § Tietoaineistojen turvaluisuuden varmistaminen

- muuttumattomuus

- suojaus teknisiltä ja fyysisiltä vahingoilta
- alkuperäisyys, ajantasaisuus, virheettömyys
- saatavuus
- saatavuuden rajoittaminen
- arkistointi
- toimitilaturvallisuus

Nämä ok, tullut hoidetuksi jo aikaisemminkin.

17 § Tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinta

- ajantasaisuus

Tämä ok, tätä tehty jo aikaisemminkin ja tämän osalta mm. VTV tarkistuksia.

18 § Lokitietojen kerääminen

- henkilötiedot ja salassapidettävät tiedot

Työnalla, tehty jo tietosuojia-asetuksen vaatimuksista.

5 luku Turvallisuusluokittelu

19 § - 22 §

Lain Yleisperustelut, kohdassa 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset / 3.3 Keskeiset ehdotukset ja sieltä kohta; Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset, on mainittu, että asiakirjojen suojausluokituksista ja sitä koskevasta sääntelystä ehdotetaan luovuttavaksi kokonaan. Sen sijaan turvallisuusluokittelu ehdotetaan ulotettavaksi eräisiin uusiin asiaryhmiin. Lakipykälissä tietoaineistot STIV aineisto on hyvin kevyesti mainittu/tai ei ollenkaan? eli sen osalta olisi hyvä saada tarkennusta. Ja myös muun muassa turvallisuusluokiteltujen tietoaineistojen osalta tilanne auki, koska sen osalta mainittu, tämä tullaan käsittelemään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin, jonka aikataulusta ei ole tietoa ja joka saattaa osaltaan vaikeuttaa tietoaineistojen käsittelyä esim. palvelukeskuksissa.

7 luku Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa

29 § Tietojen luovuttaminen teknisen rajapinnan avulla viranomaisten välillä

- laissa säädetty tiedonsaantioikeus
- usean viranomaisten välisistä tietojen luovuttamista

30 § Katseluyhteyden avaaminen tietovarantoon viranomaiselle

- laissa säädetty tiedonsaantioikeus
- tietoteknisesti tietojen käyttötarkoitus
- poikkeava tietojen haku

31 § Tietoaineistojen luovuttaminen teknisen rajapinnan avulla muille kuin viranomaisille

- erikseen laissa säädetty tiedonsaantioikeus
- tietoturvatoinenpiteet

8 luku Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi

36 § Tietoaineistojen siirtäminen arkistoon ja arkiston hallinnointi

- Luku 4 tietoturva vaatimuksissa säädetty
- henkilötietojen pseudonymisointi
- tietorakenteet, tiedostomuodot
- arkistoon siirto ja kustannukset tiedonhallintayksikön vastuulla

Pseudonymisoida vai anonymisoida, vaatineet tarkistamista tämän kohdan osalta.

9. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 5 Turvallisuusluokittelu (pykälät 19-22 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

10. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 6 Asian ja palvelujen tiedonhallinta (pykälät 23-26 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

11. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 7 Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa (pykälät 27-31 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

12. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi (pykälät 32-38 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

13. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 9 Erinäiset säännökset (pykälät 39-40 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

14. Muut huomiot

-

Vaikutusten arviointi

Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen:

-

Tietoturvallisuus:

-

Asian ja palvelujen tiedonhallinta:

-

Tietoaineistojen luovuttaminen ja sähköinen luovutustapa:

-

Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi:

-

Muuta huomioon otettavaa:

-

Koljonen Juha
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus